

مدیریت اکولوژیک چرای دام در مراتع

تألیف :

Rodney K. Heitschmidt

Jerry W. Stuth

ترجمه و تدوین:

دکتر فاضل امیری

استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد بوشهر

دکتر حسین ارزانی

استاد دانشگاه تهران

سرشناسه	امیری، فاضل، ۱۳۵۲
عنوان و نام پدیدآور	مدیریت اکولوژیک جرای دام در مراتع / تألیف فاضل امیری، حسین ارزانی
مشخصات نشر	بوشهر: دانشگاه آزاد اسلامی (بوشهر) بروجرد: دانشگاه آزاد اسلامی (بروجرد) ۱۳۸۸، ۴۱۶ص: (نصیر زرنگی)، جدول، نمودار: ۲۹۵۲۲ س.م.
مشخصات ظاهری	۱ - ۵۹۷ - ۲۲۲ - ۹۶۴ - ۹۷۸
شلیک	فیبا
وضعیت فهرست نویسی	کتبانه
یادداشت	مرتفع و مرتفع داری
موضوع	مرتفع و مرتفع داری - جنبه های زیست محیطی
موضوع	مرتفع و مرتفع داری - بوم شناسی
موضوع	ارزانی، حسین، ۱۳۳۸
شناسه افزوده	دانشگاه آزاد اسلامی واحد بوشهر
شناسه افزوده	دانشگاه آزاد اسلامی واحد بروجرد
شناسه افزوده	۱۳۸۸ م ۴ الف ۸ / SF ۸۵
رده بندی کنگره	۶۳۶ / ۰۱
رده بندی دیویی	۱۹۵۶۳۳۹
شماره کتابشناسی ملی	۱۳۸۸ / ۱۱ / ۰۸
تاریخ درخواست	۱۳۸۸ / ۱۱ / ۲۵
تاریخ پاسخگویی	۱۹۵۵۹۱۸
کد پیگیری	دانشگاه آزاد اسلامی واحد بوشهر با همکاری واحد بروجرد
انتشارات	چاپخانه علوی بوشهر تلفن: ۲۵۲۴۳۳۳
چاپ، لیتوگرافی و صحافی	۶۲۰۰ تومان
قیمت	

پیش گفتار مترجمان

هدف از تدوین این کتاب ارائه راهکارهای مدیریتی برای متخصصان، دانشجویان، علاقمندان علوم مرتعداری و دامی جهت مدیریت بهینه منابع و همچنین ارائه یک ساختار مفهومی به منظور تشریح مبانی اکولوژیک در مدیریت چرای دام در مراتع است. در این کتاب ضمن توجه به محدودیتهای اکولوژیکی و مدیریتی که عموماً در تمام سیستمهای چرای وجود دارد جهت فهم هر چه بهتر مفاهیم و اصول ارائه شده، از مثالهای کاربردی استفاده شده است. مفاهیم و اصول مورد بحث این کتاب می تواند منبع کاربردی برای مراتع مختلف جغرافیایی باشد.

فصل اول به بحث راجع به اصول اساسی مدیریت چرای می پردازد. بحث فصل دوم راجع به جنبه های تغذیه دامهای چرا کننده با توجه خاص بر مرفولوژی دامهای مختلف و سازگاری فیزیولوژیک استفاده از منابع جهت تامین نیازهای غذای دامهاست. در فصل سوم رفتار چرای دامهای چرا کننده در ارتباط با تامین نیازهای غذایی از جوامع گیاهی بررسی می شود. در فصل چهارم اثر چرای فیزیولوژی و مرفولوژی گیاهان و مفاهیم مربوط به جمعیت و جامعه گیاهی ارائه می شود. در فصل پنجم اثرات طولانی مدت چرای بر توالی اکولوژیکی، پایداری و عملکرد اکوسیستم ها بحث شده است. نتایج برداشت بایومس، تغییر در ترکیب گیاهی و اثرات فیزیکی علفخواران بر خصوصیات هیدرولوژیکی جوامع گیاهی موضوع مورد بحث در فصل ۶ است. فصل ۷ بیان می کند که چگونه تعداد دام، نوع، زمان و پراکنش مکانی دامها بر تولیدات دامی تاثیر می گذارد. جمعیت های حیات وحش در اکثر مراتع وجود دارند بنابراین فصل هشتم ضمن بررسی نیازهای حیات وحش و دام های اهلی به بررسی وضعیت زیستگاههای دامهای اهلی و حیات وحش می پردازد. فصل نهم به ارزیابی اثرات اقتصادی- اجتماعی بر مدیریت چرای می پردازد. فصل دهم تأثیری که استراتژیهای مدیریت چرای بر فرآیندهای برنامه ریزی زیست محیطی دارند ارائه شده است.

مجموع کتاب برای متخصصان، دانشجویان و علاقمندان علوم مرتعداری و دامی می تواند منبع و مرجع خوبی باشد و به عنوان کتاب درسی برای برخی دروس دانشگاهی نظیر رابطه دام و مرتع، تغذیه دام در مرتع و مرتعداری مورد استفاده قرار گیرد.

در خاتمه از همه کسانی که در چاپ این کتاب نقش داشته اند، تشکر و قدردانی می گردد. از ریاست محترم دانشگاه آزاد اسلامی واحد بوشهر، جناب آقای دکتر امامی، از معاونت پژوهشی واحد جناب آقای دکتر حسینی و آقای دکتر پذیرا که زمینه چاپ کتاب را فراهم نمودند و از سرکار خانم طیبه طباطبایی که ویراستاری و تنظیم فصل های مربوط به حیات وحش کتاب را بر عهده داشتند، سپاسگزارم. از آقای رضا عبدی پور که تنظیم فصل های کتاب را به عهده داشتند، سپاسگزارم. از آقای دکتر چائی چی که در مراحل اولیه همکاری کردند، سپاسگزارم. امید است خوانندگان گرامی با ارائه نظرهای اصلاحی خویش ما را در رفع نواقص کتاب در چاپ بعدی یاری رسانند.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	پیش‌گفتار مترجمان
۱	فصل اول
۱	مقدمه
۳	سیستم‌های اکولوژیک
۳	ساختار سیستم‌های اکولوژیک
۴	عملکرد سیستم‌های اکولوژیک
۱۰	چرا و سیستم‌های اکولوژیک
۱۰	جریان انرژی
۱۴	چرخه مواد غذایی
۱۶	فرضیه بهینه‌سازی چرا
۱۸	انسان، چرا و سیستم‌های اکولوژیک
۱۸	تولید دامی
۲۱	مشکلات مدیریت
۲۳	استراتژیهای مدیریتی
۲۷	خلاصه
۲۹	فهرست منابع

۳۳	فصل دوم
۳۳	مقدمه
۳۴	خصوصیات علوفه
۳۷	خصوصیات دام‌ها
۳۸	گیاه‌خواران مراتع
۳۹	نخمیرکنندگان پست-گاستریک و پری-گاستریک
۳۹	هضم فیبر
۴۱	مقایسه تغذیه پروتئینی و ویتامینی
۴۴	فرآیند هضم و جریان‌ات دینامیک در نشخوارکنندگان
۴۷	استراتژی علف‌خواری در نشخوارکنندگان
۵۱	خلاصه فیزیولوژی غذایی گیاه‌خواران
۵۲	نیازهای غذایی حیوانات چراکننده
۵۳	انرژی مورد نیاز
۵۷	پروتئین مورد نیاز
۵۸	ویتامین‌های مورد نیاز
۵۹	مواد معدنی مورد نیاز
۵۹	مواد معدنی- ضروری
۶۰	مواد معدنی- غیر ضروری
۶۰	ارزش غذایی علوفه
۶۰	تشریح ارزش غذایی علوفه
۶۲	تعیین ارزش غذایی
۶۶	طبقه‌بندی علوفه مراتع
۶۹	برداشت و مصرف مواد غذایی
۷۴	عوامل حیوانی مؤثر بر مصرف مواد غذایی
۷۶	تأثیر فاکتورهای محیطی بر میزان مصرف مواد غذایی
۷۷	کیفیت علوفه و مصرف مواد غذایی
۸۲	تأثیر در دسترس بودن علوفه و ساختار آن بر میزان مصرف مواد غذایی
۸۳	مدیریت مکمل‌های غذایی
۸۵	کمیت و کیفیت بالای علوفه
۸۶	کمیت بالا، کیفیت پایین

۸۶	کمیت پائین و کیفیت بالا
۸۷	کمیت پائین و کیفیت پائین
۸۸	نتیجه گیری
۸۹	فهرست منابع
۹۲	فصل سوم
۹۷	مقدمه
۹۸	تاکتیک‌های برای تغذیه‌ای دام‌ها، ارتباط متقابل گیاه- دام
۱۰۰	انتخاب مکان
۱۰۰	انتخاب جیره غذایی در چراگاه
۱۰۵	جوامع گیاهی و انتخاب محل چرا
۱۱۰	شروع تغذیه در دام و انتخاب جیره غذایی
۱۱۲	انتخاب گیاه
۱۲۱	انعطاف پذیری جیره غذایی و اشاره ضمنی آن بر ارتباطات درون گروهی
۱۲۳	سلسله مراتب بازدهی
۱۲۴	نتیجه گیری
۱۲۶	فهرست منابع
۱۳۱	فصل چهارم
۱۳۱	مقدمه
۱۳۲	مورفولوژی نمو
۱۳۲	سازمان ساختاری
۱۳۹	جمعیت شناسی جوانه
۱۴۳	جمعیت شناسی برگ
۱۴۳	مزایای رشد رویشی
۱۴۵	مقاومت به چرا
۱۴۶	گریز از چرا شدن
۱۵۰	تحمل چرا
۱۵۱	مکانیزم فیزیولوژی
۱۶۰	هزینه مقاومت در برابر چرا
۱۶۰	جایگزینی گونه ها
۱۶۱	کنش‌های رقابتی

۱۶۵	 ساختار جمعیت
۱۶۷	 خلاصه
۱۷۰	 فهرست منابع
۱۷۹	 فصل پنجم
۱۷۹	 مقدمه
۱۸۱	 سازماندهی سیستم‌های اکولوژیک
۱۸۱	 تئوری سلسله مراتبی
۱۸۴	 مقیاس مکانی آشفتگی
۱۸۵	 نقش اقلیم
۱۸۸	 اثرات چرا بر اکوسیستم‌ها
۱۸۸	 دام‌های اهلی
۱۸۹	 تغذیه دستی و مکمل‌های غذای
۱۸۹	 سایر علف‌خواران
۱۹۱	 درک خصوصیات و فرآیندهای اکوسیستم
۱۹۱	 محیط خرد و هیدرولوژی
۱۹۳	 چرخه مواد غذایی
۱۹۷	 پویایی جوامع گیاهی
۲۰۹	 حضور گیاهان چوبی
۲۱۸	 وضعیت و گرایش
۲۲۱	 برگشت یا توالی معکوس
۲۲۴	 توالی، ثبات و ارتجاع
۲۲۷	 آستانه‌های انتقال
۲۲۹	 مدیریت ریسک
۲۳۰	 نتایج
۲۳۲	 لیست گونه‌های گیاهی
۲۳۳	 فهرست منابع
۲۴۵	 فصل ششم
۲۴۵	 مقدمه
۲۴۵	 خصوصیات آب
۲۴۷	 مفاهیم چرخه هیدرولوژی

۲۴۸.....	جریان ورودی
۲۴۹.....	انتقال از داخل سیستم خاک
۲۵۴.....	جریان خروجی
۲۵۷.....	اثرات چرا بر فرآیندهای هیدرولوژیک
۲۵۷.....	جریان ورودی
۲۵۸.....	انتقال در داخل سیستم خاک
۲۶۶.....	جریان خروجی
۲۶۷.....	مفاهیم فرآیند فرسایش
۲۶۸.....	آبی
۲۷۰.....	فرسایش بادی
۲۷۰.....	اثرات چرا بر فرسایش
۲۷۲.....	بیابان زایی
۲۷۵.....	نتیجه گیری
۲۷۶.....	فهرست منابع
۲۸۱.....	فصل هفتم
۲۸۱.....	مقدمه
۲۸۲.....	مفاهیم و اصطلاحات
۲۸۵.....	اصول کلی
۲۸۵.....	تعداد دام ها
۲۹۲.....	نوع و رده دام ها
۲۹۵.....	پراکنش مکانی دام ها
۲۹۶.....	پراکنش زمانی دام ها
۲۹۷.....	سیستم های چرائی
۲۹۸.....	مفاهیم و اصطلاحات
۲۹۹.....	تأثیر بر تولیدات دامی
۳۰۹.....	نتایج
۳۱۰.....	فهرست منابع
۳۱۵.....	فصل هشتم
۳۱۵.....	مقدمه
۳۱۶.....	نیازهای اساسی زیستگاه های حیات وحش

۳۱۷.....	غذا
۳۱۹.....	آب
۳۲۰.....	پوشش
۳۲۱.....	مکان (فضا)
۳۲۲.....	تعامل دام‌های اهلی - حیات وحش
۳۲۴.....	اهداف و واقعیات
۳۲۴.....	نیاز گونه‌ها
۳۲۴.....	پتانسیل زیستگاه (ذخایر زیستگاه)
۳۲۵.....	تعامل گونه‌ها
۳۲۷.....	روش‌های برای چرای چند گونه
۳۲۹.....	پیااده‌سازی (اجراء)
۳۲۹.....	ارزیابی
۳۳۳.....	نتیجه‌گیری
۳۳۴.....	فهرست منابع
۳۳۷.....	فصل نهم
۳۳۷.....	مقدمه
۳۳۹.....	اقتصاد و مدیریت چرا
۳۳۹.....	اثر تعداد دام بر اهداف اقتصادی
۳۴۱.....	اثر حیوانات مختلف بر اهداف اقتصادی
۳۴۲.....	اثر توزیع مکانی دام‌های اهلی بر اهداف اقتصادی
۳۴۲.....	اثر توزیع زمانی دام‌ها بر اهداف اقتصادی
۳۴۴.....	اثرات سیستم چرای بر اهداف اقتصادی
۳۴۵.....	مالکیت اراضی و مدیریت چرا
۳۴۵.....	مدیریت چرا در اراضی تحت مالکیت خصوصی
۳۴۷.....	مدیریت چرا در اراضی با مالکیت عمومی
۳۵۰.....	خلاصه
۳۵۱.....	فهرست منابع
۳۵۳.....	فصل دهم
۳۵۳.....	مقدمه
۳۵۴.....	شرایط تصمیم‌گیری

۳۵۴.....	نظام.....
۳۵۵.....	ویژگی های تخصصی.....
۳۵۷.....	عملکرد مدیریت.....
۳۵۸.....	برنامه ریزی.....
۳۵۹.....	عملیات.....
۳۵۹.....	نظارت (ارزیابی).....
۳۶۰.....	فرآیند برنامه ریزی.....
۳۶۰.....	اهداف.....
۳۶۱.....	ارزیابی منابع.....
۳۶۲.....	شناسایی و تحلیل جایگزین ها.....
۳۶۳.....	انتخاب جایگزین ها.....
۳۶۳.....	مشکل سلسله مراتب.....
۳۶۴.....	نمونه ای از برنامه ریزی.....
۳۶۴.....	برنامه ریزی استراتژیک.....
۳۶۴.....	ارزیابی منابع.....
۳۶۷.....	بهینه سازی کسب و کار.....
۳۷۸.....	تحلیل سرمایه گذاری.....
۳۸۱.....	مهارت های برنامه ریزی.....
۳۸۴.....	برنامه ریزی اجرایی.....
۳۸۵.....	دستورالعمل های آینده برنامه ریزی.....
۳۸۹.....	فهرست منابع.....